

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: **«УДОСКОНАЛЕННЯ ІМПОРТУ ПІДРЯДНОГО
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ЧОРНОМОРГІДРОБУД»)»**

Виконавець:

студентка ФМЕ, гр. 43М

Кузьміна Анастасія Русланівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Заєць Микола Артемович _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Імпортна діяльність підприємств завжди була і залишається важливою складовою їхнього економічного розвитку та розвитку держави загалом. В умовах глобалізації світової економіки на сучасному етапі розвитку економіки України все більшого розвитку набуває зовнішньоекономічна діяльність підприємств, а на рівень ефективності даних операцій підприємства впливає низка різних чинників. Від їхньої інтенсивності, спрямованості та тривалості дії багато в чому залежать кінцеві результати діяльності підприємства: обсяг виробництва та реалізації продукції, її собівартість, прибуток, рівень рентабельності, фінансова стійкість. Розвиток конкуренції як із боку внутрішнього ринку, так і за кордоном призводить до необхідності підвищення ефективності діяльності імпортної підприємства, важливою складовою якої є вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

У сучасних економічних умовах зростає кількість підприємств, які укладають контракти з іноземними підприємствами. Для ефективної роботи ці підприємства постійно оптимізують витрати, використовуючи різні методи, а також паралельно постійно перебувають у пошуку більш вигідних пропозицій. Підвищення ефективності імпортної діяльності за допомогою ефективних імпортних операцій – це один із пріоритетних напрямів розвитку багатьох підприємств.

Варто зауважити, що в сучасних умовах діяльності підприємств основним завданням імпорту є здешевлення виробництва за рахунок закупівлі та використання більш дешевої імпортної сировини і, як наслідок, збільшення прибутку та підвищення ефективності виробництва.

Огляд джерел з обраної проблеми. Дослідженнями в напрямку оцінки ефективності управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в своїх працях розглядали такі автори, як С. С. Бірбіренко, П. Ф. Друкер, Ю. В. Жаданова, О. М. Котиш, С. І. Кубів, О. І. Момот, М. П. Сахацький, О. В. Рябкова. Проблемам розвитку імпортної діяльності підрядного підприємства та її особливостям присвячено дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених: В. Навицький, О. Савченко, О. Карпенко, О. Вівчар, Ю. Чорна, Л. Горбач, Л. Антонюк та ін.

Але, не зважаючи на численні дослідження, окремі аспекти управління імпортними операціями підрядного підприємства залишаються недостатньо висвітленими.

Мета кваліфікаційної роботи. Поглиблення теоретичних засад та розробка системи рекомендацій щодо удосконалення імпортних операцій підрядного підприємства.

Завдання кваліфікаційної роботи. Відповідно до мети кваліфікованої роботи передбачається виконання наступних завдань:

- узагальнити сутність та особливості імпорту підрядного підприємства
- узагальнити чинники, що впливають на імпорт підрядного підприємства
- дослідити методи та підходи до оцінки показників імпорту підрядного підприємства
- надати організаційно-економічну характеристику ПАТ «Чорноморгідробуд» як суб'єкту імпортної діяльності

- провести аналіз стану та показників імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд»
- провести аналіз чинників здійснення імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд»
- запропонувати напрямки удосконалення імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд».

Об'єкт дослідження – імпорт підрядного підприємства.

Предмет дослідження – теоретичні та прикладні аспекти удосконалення імпортованих операцій підрядного підприємства.

Методи дослідження. Аспекти управління імпортованими операціями підрядного підприємства досліджувались із застосуванням методів індукції та дедукції (визначено сутність імпортованих операцій підрядного підприємства, уточнено ключові терміни, пов'язані з ними), методу порівняльного аналізу (уточнено економічну сутність та основні методичні підходи до аналізу імпорту підрядного підприємства), методу синтезу (узагальнено існуючі підходи та напрямки підвищення ефективності імпорту підрядного підприємства, а також шляхи активізації поточної діяльності), табличного та графічного методів (презентовано результати дослідження, що проводилися в роботі).

Інформаційна база дослідження. Нормативно-правові акти, що регулюють економічну та імпортовану діяльність підприємств; загальноекономічна і спеціальна література з питань аналізу, контролю і управління імпортованими операціями підрядного підприємства; фінансова звітність ПАТ «Чорноморгідробуд»; наукові праці відомих зарубіжних та вітчизняних вчених; періодичні видання, а також матеріали міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій, виставок та семінарів; статистичні дані Світового Банку та Держкомстату.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра зроблено доповідь:

Кузьміна А. Аналіз імпорту підрядного підприємства на прикладі ПАТ «Чорноморгідробуд» на студентській дистанційній науково-практичній конференції «Минуле, Сучасне, Майбутнє», Одеса: ОНЕУ, 2023.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (73 найменування). Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні основи імпорту підрядного підприємства*» було досліджено основні поняття та особливості «імпорту» підрядних підприємств. Проаналізовані основні фактори та чинники, основні методи оцінки показників імпорту підприємства

У другому розділі «*Аналіз імпорту підрядного підприємства ПАТ «Чорноморгідробуд»*» була розглянута організаційно-економічна характеристика підприємства. Проведений PEST та SWOT аналіз чинників здійснення імпорту. Був також проведений аналіз зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Чорноморгідробуд»

У третьому розділі «*Напрямки удосконалення імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд»*» розглянуто заходи з удосконалення імпорту. Проаналізовані пріоритетні країни-партнери за минулі роки щодо імпортних поставок. Дослідженні шляхи покращення імпортного потенціалу підприємства.

ВИСНОВКИ

За результатами кваліфікаційної роботи бакалавра можна зробити такі висновки.

На практиці варто зауважити, що зовнішньоекономічна діяльність сприяє розвитку перспективних напрямів імпортного та імпортного потенціалу; саме за рахунок зовнішньоекономічної діяльності наша країна вирішує проблему нестачі енергоносіїв, новітніх машин та обладнання, технологій, деяких товарів народного вжитку. При цьому сутність поняття «імпортна діяльність» підприємства, можна визначити, що імпортна діяльність підприємства є рядом взаємозалежних операцій, які передбачають придбання товарів чи послуг суб'єктом підприємницької діяльності у певній країні від контрагента з-за кордону із зобов'язанням обов'язкового переміщення товарів через митний кордон з метою передачі цих товарів у володіння суб'єкту підприємницької діяльності країни-імпортера.

На практиці визначається, що фактори, що впливають на організацію та розвиток імпорту підрядних підприємств поділяють на дві групи: внутрішні і зовнішні, при цьому внутрішніми факторами визначаються: масштаби імпорту; рівень витрат; складність продукції; досвід у здійсненні імпортних операцій; ступінь контролю; на протипагу цього зовнішніми факторами є: ступінь економічної свободи в країні; рівень конкуренції на ринку; рівень ризику при здійсненні імпортних операцій.

Отже, оцінка рівня ефективності імпортних операцій проводиться з метою запровадження комплексної системи показників визначення рівня ефективності управління зовнішньоекономічної діяльністю. Основними завданнями оцінки ефективності управління є: визначення рівня досягнення основних цілей у сфері зовнішньоекономічної діяльності, зокрема в напрямку імпортних операцій; визначення доцільності витрат на впровадження інновацій в імпортних операціях підприємства.

Компанія ПАТ «Чорноморгідробуд» – надійний партнер із проектування складних будівельних об'єктів. Підприємство зарекомендувало себе на ринку як компанія, що можемо здійснити проектування гідротехнічних споруд будь-якої складності, а також має досить великий досвід проектування та супроводу будівництва різних портових терміналів. Добре знайомі із нюансами логістики, перспективами вантажної бази, логікою роботи сухопутного транспорту.

В результаті здійсненого дослідження було визначено, що загальний фінансовий стан ПАТ «Чорноморгідробуд» можна вважати на кінець 2021 року досить таки стійким, проте підприємству варто й надалі працювати над залученням комплексу заходів, що сприятимуть нарощенню суми власних грошових коштів, оборотних активів, нерозподіленого прибутку, зменшення частки навантаження на

підприємство за рахунок скорочення поточних зобов'язань, дотримуватися і надалі політики ефективного використання основних виробничих фондів та оборотних активів. Керівництву ПАТ «Чорноморгідробуд» варто працювати над залучення додаткових інвестицій для оновлення основних засобів, захоплення нових ринків та збільшення своєї присутності на ринку ЄС в умовах євроінтеграції.

Для здійснення імпорتنих операцій підприємство ПАТ «Чорноморгідробуд» створило власний імпорتنий відділ, який встановлює відносини та укладає контракти із зарубіжними партнерами з різних країн світу на імпорт продукції в Україну, зокрема будівельних матеріалів з Китаю, Тайваню, Польщі та Франції, а також даний відділ нарощує обсяги роботи для пошуку потенційних партнерів серед виробників будівельних матеріалів в Німеччині, Італії та інших країнах світу. Надалі у діяльності ПАТ «Чорноморгідробуд» планується відкриття зарубіжних представництв у країнах, які є ключовими партнерами, на умовах регулярних імпорتنих закупівель із широким розмахом діяльності у довгостроковій перспективі.

Починаючи з 2022 року через повномасштабну агресію з боку росії, досліджуване підприємство не мало можливість закуповувати будівельні матеріали в повному обсязі у виробників з якими були раніше складені контракти, оскільки основними постачальниками будівельних матеріалів були компанії з Китаю та Тайвані з якими сполучення та доставка товару була лише морем, сухопутна доставка дороговартісна та не вигідна. Для вирішення проблеми дефіциту будівельних матеріалів ПАТ «Чорноморгідробуд» здійснювало імпорт необхідного обсягу таких матеріалів із закордону, а саме з країн ЄС. Варто зауважити, що у період 2019-2021 років досліджуване підприємство ПАТ «Чорноморгідробуд» здійснювало поставки приблизно по 4,8-5,0 млн. дол. США будівельних матеріалів з країн ЄС, через наявність більш дешевших матеріалів з боку компаній з Китаю та Тайвані та зручності транспортного сполучення морем, а також транспортування морем є більш дешевим способом перевезення ніж автомобільним чи залізничним, що є необхідним для імпорту будівельних матеріалів з країн ЄС до України. Серед найбільших імпортерів будівельних матеріалів та потенційних партнерів ПАТ «Чорноморгідробуд» в 2022 році та на перспективу відмітити постачальників з таких країн як: Німеччина; Франція; Італія; Польща.

Варто зауважити, що на практиці при вірній організації імпорتنих операцій можна досягти значних фінансових результатів від реалізації імпорتنих процедур. Головним завданням в цьому напрямку є вірна організація зовнішньоекономічної діяльності, при цьому варто враховувати всі фактори та ризики імпорتنих процедур.

Отже, за результатами кореляційно-регресійної залежності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Чорноморгідробуд» від факторів її формування, варто відмітити, що якщо на досліджуваному підприємстві поставки від Китаю зростуть до рівня попередньої динаміки поставок 2019-2021 років, то загальний об'єм поставок будівельних матеріалів зросте до 1 522,88 тис. дол. США; при збільшенні поставок від Польщі, загальний об'єм поставок будівельних матеріалів зросте на 944,05 тис. дол. США; при зростанні поставок будівельних матеріалів від Франції, загальний об'єм поставок будівельних матеріалів скоротиться на 51,21 тис. дол. США, а при зростанні поставок від Німеччини,

загальний об'єм поставок будівельних матеріалів зростає на 400,16 тис. дол. США на рік.

АНОТАЦІЯ

Кузьміна А.Р., «Удосконалення імпорту підрядного підприємства (на прикладі ПАТ «Чорноморгідробуд»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». - Одеський національний економічний університет. – Одеса 2023 р.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є імпорт підрядного підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні засади імпорتنих операцій підрядного підприємства, узагальнено чинники, що впливають на імпорт підрядного підприємства та методи оцінки показників імпорту підприємства.

Проаналізовано фінансово-господарську діяльність підприємства як суб'єкта зовнішньої торгівлі, здійснено аналіз стану та показників імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд», проведено аналіз чинників здійснення імпорту підприємства.

Запропоновано рекомендації з удосконалення імпорту ПАТ «Чорноморгідробуд».

Ключові слова: підрядне підприємство, удосконалення імпорту, чинники імпорту, показники імпорту, імпорт.

ANNOTATION

Kuzmina A., «Improving the import of a subcontractor (on the example of Chornomorhydrobud PJSC)».

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations". - Odesa National University of Economics. – Odesa in 2023

The qualification work consists of three sections. The object of the study is the import of a subcontractor.

The paper examines the theoretical principles of import operations of a subcontractor, summarizes the factors affecting the import of a subcontractor and methods of evaluating the company's import indicators.

The financial and economic activity of the enterprise as a subject of foreign trade was analyzed, the status and import indicators of Chornomorhydrobud PJSC were analyzed, and the factors of the enterprise's import were analyzed.

Recommendations for improving imports of Chornomorhydrobud PJSC are offered.

Keywords: contracting enterprise, improvement of import, factors of import, indicators of import, import.